

ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засідання циклової комісії
спеціальності G18 Геодезія та
землеустрій

Протокол № 1 від 02.09.2025

Голова ЦК Ірина ПРОКОПЕНКО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Державний контроль та моніторинг»	
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G18 Геодезія та землеустрій
ОПП (рік)	Геодезія та землеустрій (2025 р.)
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Семестр	8
Обсяг навчальної дисципліни	90 годин (3 кредити ECTS)
Форма контролю	Диференційний залік
Мова викладання	Українська
Розробник	Наталія Романова, викладач, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії
Предмет вивчення	Предметом вивчення дисципліни є сукупність правових, організаційних та технологічних аспектів діяльності уповноважених органів влади щодо контролю за використанням та охороною земель, включаючи порядок оформлення документації за фактами порушень, визначення розмірів заподіяної шкоди, а також методологія ведення моніторингу земель (включаючи забруднені, еродовані, меліоровані землі та землі з аномальними явищами) з метою оцінки їхнього стану, прогнозування змін та запобігання негативним процесам.
Мета вивчення	Ознайомлення з актуальними проблемами охорони земель, системою органів, що здійснюють державний контроль за використанням і охороною земель та їх моніторинг в Україні, їх основними завданнями, правами та обов'язками.
Компетентності, заплановані знання та вміння	СК10. Здатність розробляти способи охорони, моніторингу, раціонального використання ґрунтів в сучасному сільськогосподарському виробництві. СК11. Здатність здійснювати державний контроль за використанням і охороною земель та їх моніторинг, складати необхідну документацію та вести звітність, мати уявлення про

	<p>принципи оцінки стану природного середовища і охорони живої природи.</p> <p>Здобувачі освіти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систему органів, яка здійснює державний контроль за використанням і охороною земель та їх моніторинг; - права і обов'язки державних інспекторів у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель; - види порушень земельного законодавства та відповідальність за них; вимоги щодо цільового використання земель; - критерії оцінювання земель з ерозійної небезпеки, пестицидного, техногенного та радіаційного забруднення, земель з аномальними явищами, принципи здійснення моніторингу і контролю дотримання порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва. <p>Здобувачі освіти повинні уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оформлювати документи за результатами перевірок за використанням земель складання приписів у разі виявлення порушень земельного законодавства, складання протоколу про адміністративне правопорушення, зміст протоколу про адміністративне правопорушення, провадження у справах про адміністративне правопорушення; - кваліфіковано визначати ступінь адміністративного стягнення залежно від вчиненого правопорушення, вести провадження справ в органах державного контролю; - складати звітність за проведення державного контролю та моніторингу; збирати матеріали для проведення моніторингу земель, проводити їх обробку; - оцінювати екологічний стан земель залежно від ступеня ерозійної небезпеки, забруднення земель пестицидами, техногенного та радіаційного забруднення, стан меліорованих земель; - здійснювати контроль правильності обрахунку розміру втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва.
<p>Заплановані результати навчання</p>	<p>РН 16. Продемонструвати достатні знання в сфері законодавства та організаційного забезпечення контролю за використанням і охороною земель та їх моніторингу, розуміння суті роботи та ведення документації державного інспектора з охорони земель.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Розділ 1. Державний контроль за використанням і охороною земель</p> <p>Тема 1.1. Вступ.</p> <p>Тема 1.2. Система органів, які здійснюють державний контроль за використанням і охороною земель.</p> <p>Тема 1.3. Організація і здійснення державного контролю.</p> <p>Тема 1.4. Види порушень земельного законодавства та відповідальність за них.</p>

	<p>Тема 1.5. Порядок оформлення матеріалів про порушення вимог земельного законодавства, їх облік, розгляд, оскарження.</p> <p>Розділ 2. Моніторинг земельних ресурсів</p> <p>Тема 2.1. Поняття моніторингу як системи спостережень, характеристика моніторингу земель.</p> <p>Тема 2.2. Основні завдання, принципи і структура системи моніторингу земель України.</p> <p>Тема 2.3. Моніторинг забруднених та еродованих земель.</p> <p>Тема 2.4. Моніторинг меліорованих земель, земель з аномальними явищами.</p> <p>Тема 2.5. Моніторинг родючості ґрунту.</p> <p>Тема 2.6. Принципи і способи здійснення моніторингу земель.</p> <p>Тема 2.7. Моніторинг (контроль) дотримання порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва.</p> <p>Тема 2.8. Геоінформаційні системи як інструментарій формування моніторингу земель. Використання результатів моніторингу.</p>
Міждисциплінарні зв'язки	Землепорядне проектування, земельний кадастр, земельне право, основи меліорації і ландшафтознавство, протиерозійна організація території.
Система оцінювання	<p>Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти включає оцінювання під час поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Поточний контроль охоплює оцінювання наступних результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповіді (виступи) на аудиторних заняттях; - результати виконання практичних робіт; - результати виконання та захисту завдань самостійної роботи здобувача; - у разі змішаної (дистанційної) форми навчання – відповіді під час занять у дистанційному режимі (на форумах, у чатах, через Zoom, Google Meet, тощо). <p>Результат поточного контролю навчальної діяльності здобувачів визначається як середнє арифметичне значення за всіма складовими поточного контролю.</p> <p>Підсумковий контроль:</p> <p>Диференційований залік — є форма підсумкового контролю знань здобувачів освіти з певної дисципліни, яка ґрунтується на оцінці засвоєння навчального матеріалу, часто через виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Поточний і підсумковий контроль успішності здобувачів освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою - «2» незадовільний рівень, «3» задовільний рівень, «4» добрий рівень, «5» відмінний рівень.</p>
Інформаційне забезпечення	<p>Основна література:</p> <p>1. Боднар О. І., Фінін Г. С., Унгурян П. Я., Шевченко Р. Ю. , Дистанційні методи моніторингу довкілля: навч. посібн. Херсон: Олді+, 2019. 298 с.</p>

2. Кохан С.С., Востоков А.Б. Дистанційний моніторинг земельних ресурсів: навч. посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 264 с.

3. Моніторинг довкілля / В.В. Рома, О.В. Степова. – Полтава: ПНТУ ім. Ю. Кондратюка, 2016. – 117 с.

4. Основи дистанційного зондування Землі: історія та практичне застосування: навч. посіб. С. О. Довгий, В. І. Лялько, С. М. Бабійчук, Т. Л. Кучма, О. В. Томченко, Л. Я. Юрків. К., 2019. 316 с.

5. Пересоляк В. Моніторинг ґрунтів Закарпаття /В. Пересоляк, М. Ходанич // Видавництво «ТУРпрес», 2013. - 110 с.

6. Сохнич А.Я., Богіра М.С., Яременко Ю.І., Стойко Н.Є. Державний контроль за використанням земель. Підручник. Львів: 2018. 240 с.

7. Тараріко О. Г., Сиротенко О. В., Ільєнко Т. В., Кучма Т. Л. Агроєкологічний супутниковий моніторинг. К.: Аграр.наука, 2019. 204 с.

Допоміжна література

8. Земельне право: навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів: Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 326 с.

9. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 15.

10. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-VI // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 39. – Ст. 350.

11. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Інформаційні ресурси

12. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. 07.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

13. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435- IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

14. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 282.

15. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-#Text>.

16. Про оренду землі: Закон України від 6.10.1998 р. № 161- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

17. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>